

Περίληψη - Summary

Καπλάνης Παναγιώτης: «Η μυκηναϊκή κεραμική σε επιλεγμένες θέσεις της νότιας Ιταλίας και της Συροπαλαιστίνης κατά την ΥΕ I - ΥΕ ΙΙΒ. Μια τυπολογική και ποσοτική ανάλυση»

Η παρούσα εργασία πραγματεύεται την εξέλιξη της εμπορικής δραστηριότητας των Μυκηναίων κατά την ΥΕ I - ΥΕ ΙΙΒ περίοδο σε επιλεγμένες θέσεις της νότιας Ιταλίας και της Συροπαλαιστίνης. Στόχος της εργασίας είναι η ποσοτική, τυπολογική και σημασιολογική εξελικτική ανάλυση αυτών των επαφών μέσω των κεραμικών αγγείων που βρέθηκαν σε αυτές τις θέσεις.

Η μελέτη διαρθρώνεται σε τέσσερις ενότητες. Η πρώτη ενότητα συζητά την παρουσία της μυκηναϊκής κεραμικής στη Μεσόγειο. Οι επόμενες δύο ενότητες παραθέτουν τα στοιχεία για τις επιλεγμένες θέσεις. Όσον αφορά τη Συροπαλαιστίνη συζητούνται οι θέσεις Ras Shamra και ο λιμένας αυτής Minet el-Beidha αλλά και η θέση αεροδρόμιο του Amman. Όσον αφορά τη νότια Ιταλία αναπτύσσεται η παρουσία της μυκηναϊκής κεραμικής στα νησιά Lipari και Vivara. Οι θέσεις επιλέχθηκαν ανάμεσα σε άλλες με κριτήρια τη συνεχή παρουσία μυκηναϊκής κεραμικής, το πλήθος της που επιτρέπει την ανάλυση αλλά και της επαρκούς βιβλιογραφικής και ανασκαφικής μελέτης. Έπειτα, ανάλυση των παραπάνω δεδομένων γίνεται αναφορικά με τη χρονολογία, την τυπολογία και το ανασκαφικό πλαίσιο εύρεσής τους. Ακολουθεί η σύγκριση των αποτελεσμάτων της παραπάνω ανάλυσης. Για την επικοινωνιακότερη ανάλυση των παραπάνω δεδομένων τα αγγεία ή τα τμήματα αυτών χωρίστηκαν σε ανοικτά και κλειστά, ενώ οι χρονολογικές κατηγορίες ομαδοποιήθηκαν ανάλογα. Οι μυκηναϊκοί ανοικτοί τύποι επικρατούν στο μεγαλύτερο μέρος της ΥΕΧ στις θέσεις της νότιας Ιταλίας, ενώ οι κλειστοί τύποι και ιδιαίτερα οι ψευδόστομοι αμφορείς στις θέσεις της Συροπαλαιστίνης. Ιδιαίτερα στη Ras Shamra και στο λιμένα της Minet el-Beidha εντοπίστηκαν συνολικά 45 τάφοι που διέθεταν μυκηναϊκή κεραμική που συνόδευε τις ταφές. Η γενικότερη εικόνα που δίνει το σύνολο είναι πως η μυκηναϊκή κεραμική παρουσιάζει καλύτερα διατηρημένα δείγματα στις θέσεις της Συροπαλαιστίνης, ενώ στις θέσεις της Ιταλίας το σύνολο χαρακτηρίζεται από αποσπασματικότητα.

Με βάση τα παραπάνω στοιχεία φαίνεται πως οι εμπορικές επαφές των Μυκηναίων με τις επιλεγμένες θέσεις της νότιας Ιταλίας, οι οποίες είναι μικρής έκτασης νησιά, ξεκινούν κατά την ΥΕ I, ενώ αντίστοιχα την ίδια περίοδο στην Συροπαλαιστίνη δεν υπάρχουν ενδείξεις για τέτοια δραστηριότητα. Από την ΥΕ ΙΙΒ και έπειτα τα κεραμικά αγγεία που βρέθηκαν στη Συροπαλαιστίνη αρχίζουν να πολλαπλασιάζονται. Τέλος, στην ΥΕ ΙΙΑ και ΥΕ ΙΙΒ η μυκηναϊκή κεραμική στη Συροπαλαιστίνη εμφανίζεται σε μεγάλες ποσότητες, ενώ η αντίστοιχη παρουσία της στη νότια Ιταλία μειώνεται αισθητά.

Kaplanis Panagiotis: «The presence of Mycenaean pottery at selected sites in south Italy and Levant during Late Helladic I - IIIB. A typologic and quantitative analysis»

The present essay deals the development of the Mycenaean ceramic trade during Late Helladic I - Late Helladic IIIB. Selected sites in Italy and Levant have been chosen for this case study. The aim of the work is to present a quantitative, typological analysis of these contacts through the ceramic vessels found at these sites, as well as to identify their importance to the local communities.

The study is structured into four basic modules. The first discusses the presence of the Mycenaean pottery on the Eastern and Central Mediterranean in general. The following two give important elements of the selected sites. Those sites are Ras Shamra, its port Minet el-Beidha, Amman airport in Levant and the islands Vivara and Lipari in south Italy. The Mycenaean pottery found at those sites is evident through LH I - LH III, its amount is and its bibliographical and excavational information is such that permits a study to be occurred. The analysis is based on chronological, typological and contextual evidence. Those vessels, or sherds, were divided into two distinct groups: open and closed vessels and the chronological periods were grouped accordingly. Thus, it is evident that Mycenaean open ceramic vessels were more popular in south Italy's selected sites during LBA, while close vessels constitute most of the ceramic total in Levant's selected sites. Specifically, the type of stirrup jar is particularly popular in Ras Shamra and Minet el-Beidha and has been found inside 45 graves in total. The general pattern that is observed is that the Mycenaean vessels in Levant were conserved better than those found in south Italy, while almost no complete vessel was found in south Italy.

According to the data above it seems that Mycenaeans started exporting ceramic vessels in south Italy during LH I, a period that in Levant such pottery is rare. Since LH IIIB though, sites such Ras Shamra had an abundance of Mycenaean pottery and its quality and quantity is astonishing. Finally, from LH III onwards the Mycenaean ceramic presence in Levant is booming, while in south Italy it begins to fade.